

Beskrivning av förvaltningens arbete
med de prioriterade områdena i
Mål- och resultatplanen 2020–2023
Verksamhetsrapport 2024

**ÖSTRA
GÖINGE**

Innehåll

Inledning	3
Mål- och resultatplan 2020–2023	3
En bra start i livet	3
Vägen till arbete	4
Det goda åldrandet	4
Attraktiva byar	4
Hållbara Östra Göinge	5
Rapport - omfattning	5
En bra start i livet	6
Kunskaper och skolresultat	7
Trygghet och studiero	9
Läraren	10
Vägen till arbete	12
Arbete och ekonomiskt bistånd	12
Individer som står långt från arbetsmarknaden	14
Det goda åldrandet	16
Kompetensförsörjning	17
Förebyggande arbete och hälsosamt åldrande	18
Attraktiva byar och hållbarhet	21
Trygghet	21
Attraktivitet (byutveckling och bostäder)	23
Hållbarhet	23

Inledning

Verksamhetsrapporten är en beskrivning av förvaltningens arbete med att leva upp till de krav och förväntningar som ställs på oss genom politiska prioriteringar, lagstiftning och andra krav. Dessutom följer vi upp vår förmåga att leva upp till förväntningar och krav ifrån invånare, företagare och besökare i kommunen. Med hjälp av rapporten vill förvaltningen skapa:

- Transparens av hur väl kommunen lever upp till olika krav
- Lärande och utveckling
- Underlag för framtida prioriteringar

Utöver gruppen förtroendevalda, riktar sig verksamhetsrapporten också till invånare i Östra Göinge kommun och till förvaltningens egen personal.

Mål- och resultatplan 2020–2023

Mellan 2020 till och med 2023 sammanfattades den politiska viljan i en mål- och resultatplan, tillika budget för perioden. I denna plan pekades fem prioriterade områden ut. Varje prioriterat område har haft ett resultatmål med tillhörande resultatindikatorer och målsättningar som varit vägledande för förvaltningens arbete under planperioden.

En bra start i livet

Ett gott och självständigt liv förutsätter att individen har redskap och förmågor att göra de val han eller hon önskar att göra. Därför behöver alla barn och unga en bra start i livet.

Resultatmål: År 2023 har barn och unga kunskaper, lust att lära och är motiverade för vidare utbildning.

Resultatindikatorer och målsättningar

- höja andelen gymnasieelever med examen inom 4 år från 71,3 % till 80 %,
- höja andelen elever som avslutat årskurs 9 på våren som återfinns i gymnasieskolan på hösten från 96,7 % till 97,5 %,
- höja andelen elever som är behöriga till gymnasiet från 66,9 % till 90 %,
- höja genomsnittligt meritvärde i årskurs 9 från 185 poäng till 225 poäng,
- höja andelen elever i årskurs 8 som har studiero och känner sig stimulerade att lära mer från 67,7 % till 80 %,
- höja andelen elever i årskurs 6 som når kunskapskraven i alla ämnen från 64,9 % till 80 %,
- höja andelen elever i årskurs 3 som når godkänd nivå på nationella prov, delprov läsa: berättande text från 79,1 % till 94 %.

Vägen till arbete

Att kunna försörja sig själv genom arbete eller företagande är en grund för delaktighet i samhället. Det är också en förutsättning för den enskildes självständighet och ekonomiska oberoende.

Resultatmål: År 2023 är Göingebon aktiv och självständig genom arbete eller företagande.

Resultatindikatorer och målsättningar

- minska andelen hushåll med ekonomiskt bistånd från 2,6 % till 2,3 %,
- minska andelen arbetslösa och sökande i program 16–64 år från 13% till 11 %,
- förbättra resultatet i Svenskt näringslivs mätning företagsklimat ”service till företagen” från 3,6 till 4,1.

Det goda åldrandet

Göingeborna lever allt längre. För att kunna vara aktiv, oberoende och delaktig i samhällslivet långt upp i åldrarna måste var och en ta eget ansvar för att må bra och ha en god psykisk och fysisk hälsa. Att utveckla intressen och att möta andra människor är viktigt för välbefinnandet precis som hjärngympa och fysisk aktivitet. Därför ska hälsofrämjande insatser och frivilligarbetet, med sina olika mötesplatser och former, fortsatt uppmuntras.

Resultatmål: År 2023 ska äldre Göingebor kunna leva ett aktivt liv och åldras med fortsatt deltagande i samhället.

Resultatindikatorer och målsättningar

- minska antal fallskador bland personer 80+ per 1000 invånare från 63 till 60,
- invånare 65+ utan hemtjänst eller särskilt boende ska bibehålla nivån från 88,1 % till 88 %.

Attraktiva byar

Östra Göinges livskraftiga byar med sina olika karaktärer är Östra Göinges själ. Detta är en viktig utgångspunkt för byautvecklingen där vi tar tillvara det som är unikt och förädlar det som skapar trivsel, trygghet och hållbarhet. Göingeborna ska vara stolta över att bo i Skånes gröna hjärta.

Resultatmål: År 2023 upplevs byarna som välkomnande, levande och hållbara.

Resultatindikatorer och målsättningar

Höja nöjt medborgarindex i SCB medborgarundersökning:

- parker/grönområden från 7,7 till 8,2,
- miljöarbete från 60 till 70,
- kultur från 60 till 63,
- idrotts/motionsanläggning från 57 till 62,
- gator och vägar från 56 till 61

Förbättra resultatet i Polisens trygghetsmätning:

- konkret känsla av otrygghet från 2,7 till 2,3,
- nedskräpning från 52 till 40

Hållbara Östra Göinge

Östra Göinge ska byggas långsiktigt hållbart. Därför ska dagens behov tillgodoses utan att kommande generationers behov äventyras. Hållbar utveckling omfattar tre områden som måste balanseras mot varandra: ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet.

Inom detta prioriterade område finns enbart ett finansiellt mål kopplat till att det ekonomiska resultatet som andel av skatter och statsbidrag ska uppgå till 2 % samt att koncernens soliditet inklusive pensionsåtagande ska uppgå till minst 25 %.

Miljömässig och social hållbarhet är horisontella områden som genomsyrar stora delar av förvaltningens arbete.

Rapport - omfattning

I denna sammanfattande verksamhetsrapport beskrivs resultatet av förvaltningens samlade arbete kopplat till de prioriterade områdena i Mål- och resultatplanen 2020–2023. Utifrån de politiska analyserna som gjorts under planperioden har resultatutskottet gett förvaltningen i uppdrag att återrapportera en sammanfattning av det arbete som gjorts och de resultat som uppnåtts under perioden. Urvalet av rubriker för varje prioriterat område har gjorts av resultatutskottet och följer nedan. Varje del i rapporten börjar med en sammanfattning som ramar in utvecklingen inom varje prioriterat område och sedan presenteras resultat och analys av förvaltningens arbete under de givna rubrikerna.

En bra start i livet

- Kunskaper och skolresultat
- Trygghet och studiero
- Läraren

Vägen till arbete

- Arbete och ekonomiskt bistånd
- Individer som står långt från arbetsmarknaden

Det goda åldrandet

- Kompetensförsörjning
- Förebyggande arbete

Attraktiva byar och hållbarhet

- Trygghet
- Attraktivitet
- Hållbarhet

En bra start i livet

Perioden 2020–2023 har varit omtumlande och krävande för arbetet med att öka barns och ungas kunskaper, lust att lära och motivation för vidare utbildning. Åren präglas av den globala covid-19-pandemin (2020–2022), kriget i Ukraina (2022-) och en stor utflyttning av barn och elever från kommunen.

Med ett minskat flyktingmottagande till Sverige har även Östra Göinge kommun påverkats, genom ett minskat inflyttande av asylsökande. Däremot har inte utflyttningen från kommunen minskat. Boenden som bedömts vara olagliga i Broby har stängts och gamla, icke-ändamålsenliga bostadshus har rivits i Hanaskog, vilket har ökat på utflyttningen. Samtidigt har antalet födda barn minskat de senaste två åren. Sammantaget har detta haft stor påverkan på förskolorna och skolorna i kommunen. Antalet elever inom grundskolan har minskat med omkring 250 under perioden, särskilt de senaste två åren. Detta har resulterat i förvaltningens förslag om att avveckla Mölleskolan för att bättre kunna tillgodose kvalitet och likvärdighet för alla elever i kommunen framöver.

Kommunfullmäktige beslutade om att tillsätta en skolberedning som pågick under 2021–2022. Denna resulterade i ett omtag kring arbetet med att höja kunskaperna och måluppfyllelsen i skolan. En reviderad strategi för En bra start i livet antogs och förvaltningens satsning – Skolresan 2030 – sjuösattes. Hela förvaltningen ska tänka skola först med målet att höja det genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 till 230 år 2030. Tre prioriterade områden: läsning, framtidsdrömmar (motivation) samt trygk och säker skola (ordning och reda), ramar in satsningen.

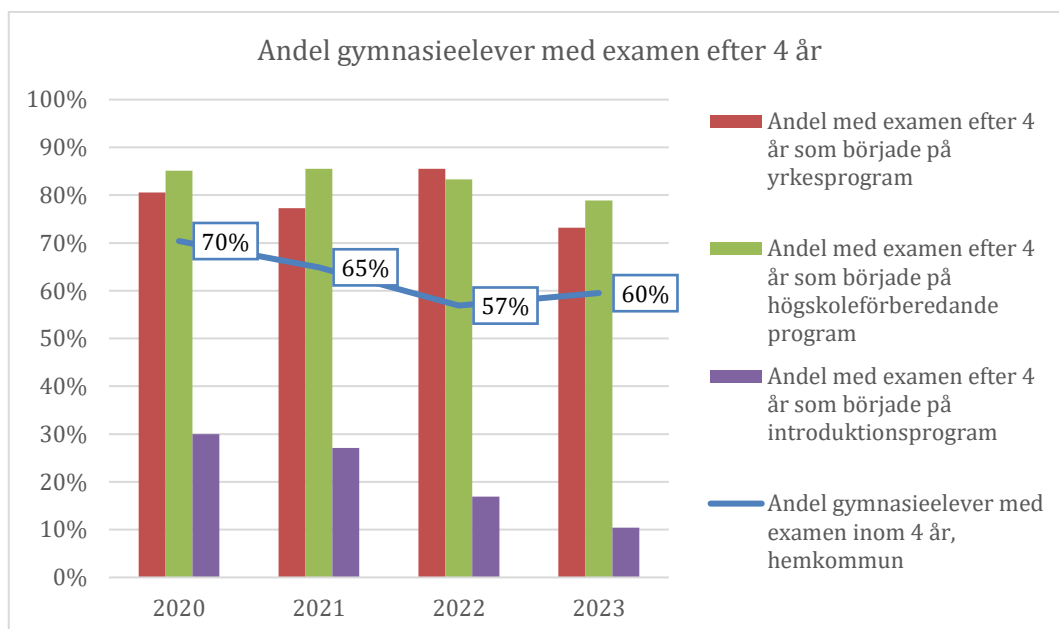
Åren har inneburit stora organisatoriska förändringar inom förvaltningen kring de verksamheter som i huvudsak möter barn och unga. Verksamhetsområdet familj och utbildning och verksamhetsområdet inflyttning och arbete slogs ihop, för att senare delas upp i en mer renodlad skolorganisation och en organisation för socialtjänst och arbetsmarknadsfrågor. Kultur- och fritidsenheten övergick till verksamhetsområdet samhällsutveckling. Förändringarna har gjorts utifrån den genomlysning som gjordes av socialtjänstens arbete samt skolberedningen och efterföljande satsning på Skolresan 2030. För det nya verksamhetsområdet utbildning har åren inneburit mycket fokus på att stärka organisationen.

Under rapporteringsperioden har stort fokus för legat på att stärka den lokala skolutvecklingen, vilket innebär att skolornas behov och utmaningar ska ligga till grund för vilka satsningar som ska göras för att nå de politiska målen och uppdraget i skolresan. Detta förutsätter i sin tur stöd från övergripande strukturer och därför har mycket arbete lagts på att skapa rutiner, strukturer och stödfunktioner som kan stötta skolorna i deras arbete. Det systematiska kvalitetsarbetet har stärkts under perioden och fokus på att analysera skolans resultat har gjort att mer träffsäkra insatser kan skapas, samtidigt som kommunen som huvudman bättre kan säkerställa likvärdigheten i utbildningen och ta ansvar för det kompensatoriska uppdraget.

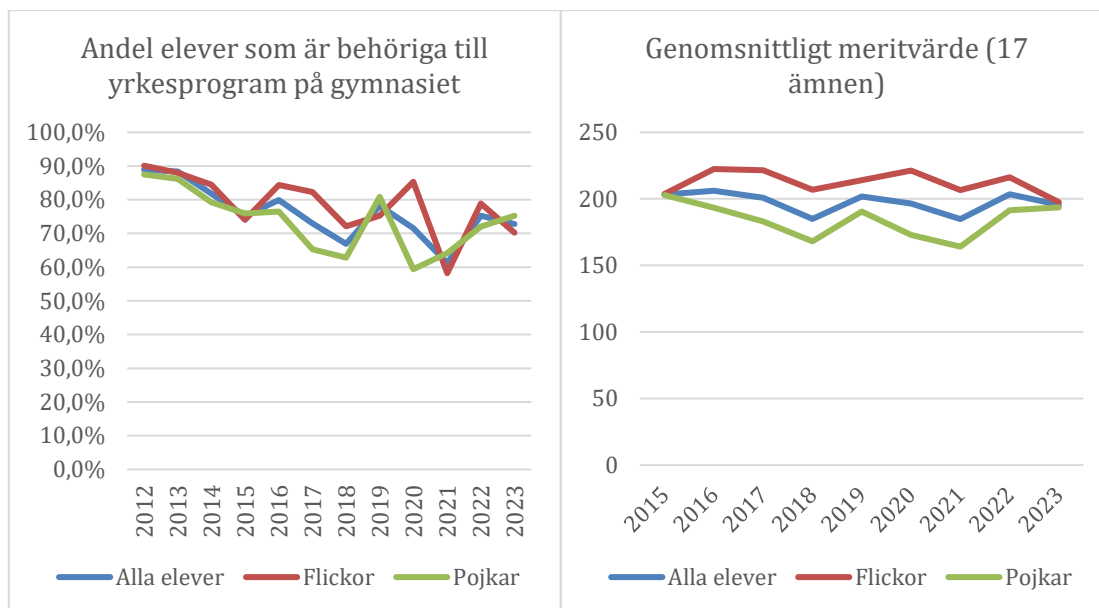
Kunskaper och skolresultat

Under Mål- och resultatplansperioden 2020–2023 har förvaltningen haft fokus på kunskaper och ökad måluppfyllelse inom alla skolformer där kommunen är huvudman.

En av de viktigaste delarna inom ramen för det prioriterade målet En bra start i livet är att fler unga göingebor tar sin gymnasieexamen, eftersom detta är centralt för att kunna träda in på arbetsmarknaden och för att kunna studera vidare på högskola och universitet. Utvecklingen under mål- och resultatperioden har dock inte gått i önskad riktning, vilket nedan bild och siffror visar. Resultaten för de elever som går på yrkes- och högskoleförberedande program har under perioden legat i linje med övriga riket, med undantag för 2023 då resultatet sjunkit något. Eleverna som börjar introduktionsprogram (IM) är den grupp som sticker ut i negativ bemärkelse då de inom en 4-årsperiod inte lyckas nå en gymnasieexamen. Under perioden har andelen elever som börjar på IM och som tar gymnasieexamen inom fyra år minskat, vilket pekar på de insatser som gjorts för elevgruppen inte kunnat matcha de stora behov som eleverna har.

Skolresultaten i grundskolan har i stort följt samma mönster under mål- och resultatperioden som de senaste 10 åren, vilket diagrammen nedan visar. Andelen elever i årskurs 9 som är behöriga att läsa vidare på gymnasiet har inte ökat under perioden och utvecklingen för det genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 har legat på omkring 200 med viss variation från år till år. Varken andel elever med gymnasieexamen, andel behöriga till gymnasiet eller genomsnittligt meritvärde har kommit upp i de målnivåer som uttrycks i Mål- och resultatplanen 2020–2023, vilket också har konstaterats i tidigare verksamhetsrapporter.

Genomgående under de senaste fyra åren har förvaltningen analyserat resultaten och försökt hitta vägar för att förbättra dem. Elevers motivation, förmågan att läsa och studera är tre centrala områden som återkommande pekas ut som viktiga i verksamhetsrapporterna 2020–2022. Dessa områden pekas även ut i skolberedningen och är prioriterade att arbeta med inom ramen för Skolresan 2030 som är förvaltningens satsning på att öka skolresultaten. Även om fokus har legat på dessa områden under hela perioden, har arbetet systematiserats först de senaste två åren.

Inom skolan har analyser visat att nivån på elevernas läskunnighet är ett av de största hindren för en ökad måluppfyllelse. Därför är läsning ett av de prioriterade områdena i Skolresan 2030 och i slutet av mål- och resultatperioden initierades screening av läskunskaper hos alla elever i årskurs 1–3. Dessa screeningar ger en tydlig indikation både på individ- och på gruppnivå inom vilka delar som undervisningen behöver stärkas. Tidiga resultat visar på att lärarna nu har ett bättre underlag och att de insatser enligt Wendick-modellen som sätts in ger god effekt för elevernas utveckling.

Kopplat till framtidsdrömmar och motivation har resultaten under rapporteringsperioden visat att eleverna inte upplever tillräcklig stimulans kopplat till sitt lärande. Utifrån detta är området prioriterat att arbeta med, bland annat där kopplingen mellan skola och framtida sysselsättningar (arbete eller vidare studier) har stärkts. Eleverna har tidigare börjat prata om vilka yrken som finns och hur man hittar sin väg för att nå dit man vill. Förvaltningen har arrangerat studiebesök och mässor där det lokala näringslivet har involverats för att visa bredden på de yrken och framtida karriärer som är möjliga att söka sig till efter avklarad skolgång.

Ett genomgående tema i verksamhetsrapporterna under mål- och resultatperioden har varit ett konstaterande om att det behövs mer stöd och insatser tidigt och i tidig ålder om ett barn eller elev är i behov av stöd. Förvaltningen har tagit ett gemensamt omtag kring tidiga samordnade insatser (TSI), där såväl den interna som den externa samverkan har stärkts. En familjecentral har öppnats där denna samverkan manifesteras genom att socialtjänst, förskola och BVC gemensamt arbetar för att möta barn och familjer i kommunen. Genom de organisationsförändringar som gjorts under

rapporteringsperioden har ansvar och mandat förtydligats, vilket har skapat goda förutsättningar för samverkan.

Det samarbete som förskolan, gymnasium och vuxenutbildning har haft tillsammans med Skolverket har gett en god effekt på det språkutvecklande arbetet. Såväl skolorna som Skolverket konstaterar att de barn som börjar förskoleklass efter satsningen har legat längre fram i sin språkutveckling än tidigare, vilket beror på att förskolan på ett mer systematiskt sätt arbetar med språkutveckling än tidigare. På gymnasieskolan, där kommunen driver introduktionsprogram (IM) i egen regi, och på vuxenutbildningen syns ett ökat lärande hos eleverna. Det ökade lärandet kan mätas i form av måluppfyllelse antingen som godkända betyg eller som genomströmning. Bakgrunden till den ökade måluppfyllelsen är den kartläggning som gjordes av Skolverket där elevernas behov i förhållande till lärarnas undervisning kartlades. Utifrån det beslutade sedan rektor om utvecklingsåtgärder där de tydligaste åtgärderna var ett förstärkt språkutvecklande arbete samt en bred kompetensutvecklingssatsning om äldre elever med NPF i undervisningen. Genom detta har undervisningen blivit mer differentierat och mer träffsäker i sitt sätt att möta elevgruppen.

Sammantaget är förvaltningens bild att arbetet med att höja skolresultaten går framåt, trots att de politiskt satta målen inte har uppnått. Framsteg syns, men satsningarna som gjorts under rapporteringsperioden väntas få full effekt först på längre sikt.

Trygghet och studiero

Mätningar visar på generellt sett en högre grad av upplevd trygghet på skolorna jämfört med andra undersökta områden. I Skolinspektionens enkät från 2022 svarade 79 % av eleverna i årskurs 5 och 77 % av eleverna i årskurs 8 att de känner sig trygga i skolan. Trots relativt höga resultat låg resultatet för årskurs 5 lägre än rikssnittet medan resultatet i årskurs 8 låg ungefär såsom riket i stort. I kommunens egna mätningar, som omfattar alla elever från förskoleklass till årskurs 9 hamnar trygghet och grundläggande värden i skolan bland de områden där skolorna generellt får högst andel positiva svar, medan områden såsom studiero, motivation och stimulans sticker ut med lägre andel positiva svar. Alla skolor har anställt socialpedagoger, vilket lyfts fram som en framgångsfaktor för att stärka tryggheten i skolan. Även rörelsesatsningen och de rastaktiviteter som anordnas inom ramen för denna har lett till färre konflikter på rasterna samtidigt som rörelse under skoldagen bidrar till en bättre studiero.

Enkätresultaten kopplade till studiero har visat på ett stort utvecklingsområde för skolorna i kommunen. I såväl Skolinspektionens enkät som i kommunens egna undersökningar upplever eleverna att graden av studiero är låg. Detta gäller de högre årskurserna såväl som de lägre. Med bakgrund av detta är arbetet med att förbättra studieron i skolan prioriterat genom Skolresan 2030. Arbetet är dock komplext och består av flera olika insatser där några är införandet av förmiddagsmål, lärmiljösatsningen och den kommande fortbildningsinsatsen kopplad till tillgänglig undervisning, vilket även har bäring på att stärka lärarnas ledarskap i klassrummet.

För att förstärka arbetet med tryggheten i skolan ytterligare har rutinen och arbetet kring kränkningar förstärkts under planperioden. Införande av det digitala systemet

Draftit har underlättat arbetet. Utifrån framförd kritik från Skolinspektionen där de fann vissa brister i att skolorna inte anmälde och utredde kränkningar i tillräckligt stor grad har arbetet med detta skärps. Genom att hela processen från anmälningar till avslut nu görs digitalt underlättas sammanställningen av statistik. Läsåret 2022/23 var det första då huvudman på ett tydligt sätt fick en helhetsbild av kränkningarna som sker i skolorna, vilket kommer underlätta såväl uppföljning som arbetet med att planera och genomföra träffsäkra insatser för att öka tryggheten i skolorna framöver.

En annan del i att stärka arbetet kring trygg och säker skola och för att förbättra studieron i skolorna har varit framtagandet av handboken *Trygg och säker skola*. I denna förtydligas de gemensamma ramarna för att arbeta med trygghet och studiero i skolan. Skolorna har varit delaktiga och kommit överens om tre gemensamma ordningsregler som gäller i alla skolor och i handboken beskrivs den av skollagen styrda konsekvenstrappa som finns för att använda när elever stör eller riskerar andra elevers säkerhet i skolan.

Ett annat sätt som arbetet med trygghet i skolan har stärkts under mål- och resultatperioden är införandet av den digitala appen CoSafe. Genom appen går det att larma och samla checklistor för hur man ska agera vid allvarliga incidenter. En utbildning kring säkerhetsarbetet på alla förskolor och skolor har genomförts för att tydliggöra hur man ska agera vid olika scenarion där säkerheten på skolorna är hotad.

Sammantaget har arbetet kopplat till trygghet och studiero i mångt och mycket bestått av att skapa strukturer och på ett tydligare sätt beskriva de spelregler som är gemensamma för alla. För det fortsatta arbetet behöver fokus vara mer på att följa upp efterlevnaden av de rutiner och strukturer som skapats används och att de insatser som görs leder till de förväntade resultaten, där skolan ska upplevas trygg och säker med en studiero som gynnar lärandet.

Läraren

Lärarens roll och det som sker i klassrummet är centrala för att höja skolresultaten. Under åren 2020–2023 har olika satsningar gjorts för att stärka lärarnas roll. För att möta elevernas behov har fortbildningsinsatser avlöst varandra. Under mål- och resultatperioden har personal inom förskolan gått universitetskursen språkutveckling och interkulturalitet och inom grundskolan har universitetskursen det globala klassrummet erbjudits, båda via Malmö universitet. Dessa har haft gemensamt fokus på språkutvecklande arbetssätt, vilket har skapat förutsättningar för att stärka den röda tråden kring hur de kommunala förskolorna och skolorna arbetar med språkutveckling. Inom förskolan har personalens kompetenshöjning gett barnen en ökad språklig progression vilket syns i barns språkliga förmåga. Skolverkets utvärdering och skolorna själva vittnar om att barnen som börjar förskoleklass kommer mer språkligt förberedda än tidigare, vilket visar att insatserna har haft god effekt.

Flera skolor har infört och testat olika versioner av delat lärarskap i kärnämnen, vilket innebär att lärare gemensamt planerar, undervisar och samarbetar samt har gemensamt ansvar i och utanför klassrummet. Utvärderingar har visat att detta har skapat goda förutsättningar att bedriva en god undervisning, där elevernas olika behov

bättre har kunnat tillgodoseas. Studieron har setts bli bättre och möjligheterna att stötta eleverna har stärkts. Svårigheten med tvålärarskap är organiseringen där det krävs ett relativt stort elevunderlag samt lokaler för att få det att fungera, vilket gör att skolorna har fått anpassa insatsen till sina lokala förutsättningar.

Under perioden har även en satsning på den fysiska lärmiljön initierats. Först genom ett pilotprojekt på Kviingeskolan som förde med sig goda resultat. Planen är att alla skolor ska genomgå renoveringar för att anpassa lärmiljöerna, såväl lokaler som inredning, för att skapa ett bättre klimat för inläring.

Alla rektorer i kommunen har under planperioden stärkts i sina roller som pedagogiska ledare. De som anställts utan att vara rektorsutbildade har gått rektorsutbildningen. Vidare har alla rektorer gemensamt fått kompetensutveckling kring sitt ledarskap och det kollegiala lärandet har stärkts.

Sammantaget har fokus under perioden varit att skapa en organisation med fokus på lokal skolutveckling, med övergripande stödfunktioner (rutiner, handböcker m.m.) för att stötta lärarna och rektorerna i deras pedagogiska arbete.

Vägen till arbete

Förvaltningens arbete med att få fler göingebor i arbete och studier, att färre hushåll är beroende av ekonomiskt bistånd och att skapa förutsättningar för entreprenörer och företag att utvecklas i kommunen har i stort och smått påverkats av omvärldshändelser. I sann Göingeanda har förvaltningen genom flexibilitet, samverkan och mod mött utmaningarna och kunnat skapa förutsättningar och möjligheter för gamla och nya göingebor att utvecklas.

Arbetsmarknadspolitiken och Arbetsförmedlingens reformering har varit konstanta påverkande faktorer genom hela perioden, vilket har krävt att förvaltningen vidhållit och anpassat sin kompensatoriska roll i arbetet med att få fler göingebor i självförsörjning. Rapporteringsperioden inleddes av den globala covid-19-pandemin och en avmattning av ekonomin. Ekonomin vände under 2021 när arbetsmarknaden utvecklades positivt. 2022 och 2023 har i stället präglats av följder av Rysslands invasion av Ukraina och en ökande inflation.

Pandemin till trots har förvaltningens arbete med att få ut fler utrikesfödda i egenförsörjning varit lyckosam, en målgrupp som varit prioriterad sedan kommunens stora mottagande av nyanlända där många hamnat långt från arbetsmarknaden. Efter pandemin kvarstod utmaningar kopplat till en ökad arbetslöshet inom andra grupper, däribland unga vuxna som blivit särskilt utsatta av pandemins effekter. Med skjuts av en starkare arbetsmarknad och med riktade insatser till målgruppen lyckas förvaltningen bidra till att minska antalet arbetslösa unga med en tredjedel under 2021.

Den ökande inflationen slog hårt både mot näringslivet och göingeborna. Företagen blev mer försiktiga med nya investeringar och att nyanställa samtidigt som många av de kunder som förvaltningen möter har en ansträngd ekonomi där marginalerna redan är små. Förvaltningen möter nu en växande grupp med komplex problematik i behov av stöd relaterat till psykisk och fysisk ohälsa, missbruk och funktionsvariation. Lågkonjunkturen skapar högre konkurrens om jobben vilket försvårar ytterligare för de mer resurssvaga grupperna. Återigen kraftsamlar förvaltningen för att bättre kunna möta våra kunders behov för att på så vis bidra till deras stegförflyttning mot en hållbar självförsörjning. Förvaltningen har skapat en tydlig väg framåt i arbetet som både innebär kompetensutveckling för medarbetare, utveckling av mätverktyg och att genom samverkan erbjuda ett samlat stöd till våra kunder.

Arbete och ekonomiskt bistånd

Arbete

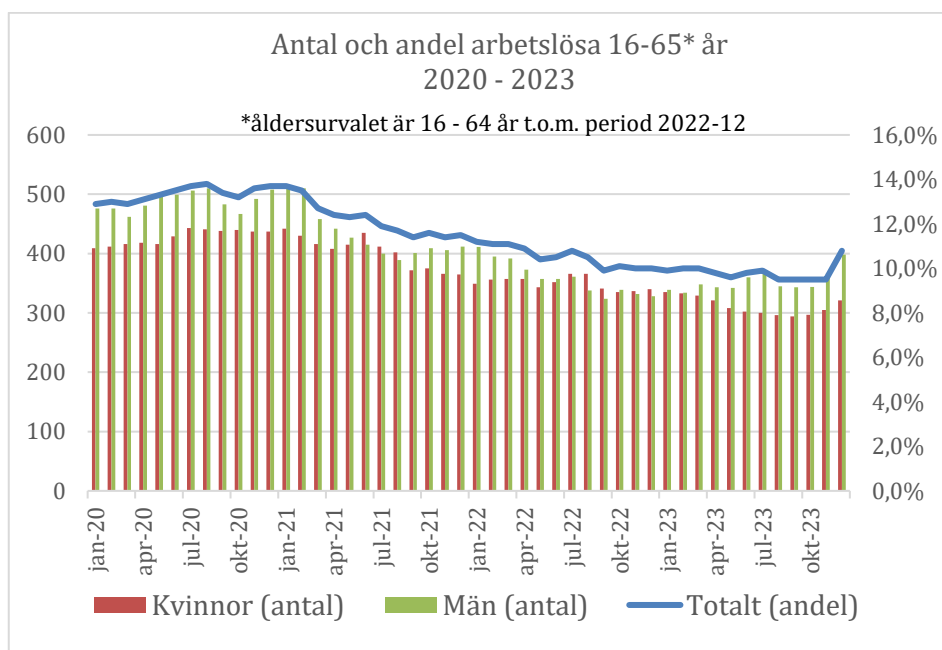
Även om utvecklingen av arbetslösheten i kommunen är något som påverkats mycket av ovan beskrivna omvärldsfaktorer, går det med säkerhet att säga att förvaltningens insatser för att fler göingebor ska komma ut i en hållbar självförsörjning har gett resultat.

Inom de kommunala yrkesutbildningarna är det en hög grad av eleverna som tar examen och en hög grad av dessa som, sex månader efter avslutad examen, har ett

arbete. Göinge utbildningscenters yrkesutbildningar leder därmed både till arbete för eleverna och bidrar till kompetensförsörjningen hos arbetsgivarna. Här är det tydligt att de lokala branschråd som förvaltningen utvecklat tillsammans med arbetsgivare skapar bra förutsättningar för anpassade utbildningar och kompetenser som företagen behöver.

Vidare har närmare 600¹ Göingebor gått vidare till arbete eller studier via kommunens arbetsmarknadsenhet mellan 2020–2023. Bakom dessa siffror ligger en effektiv arbetsprocess där försörjningsstödstagare som bedöms arbetsföra får träffa arbetsmarknadsenheten inom en vecka². Arbetsmarknadsenheten har under perioden noga följt utvecklingen i omvärlden och proaktivt anpassat sitt stöd till kunder men också sett till att skapa och behålla goda relationer med näringslivet.

Mellan 2020–2023 har arbetslösheten i kommunen sjunkit, med viss variation under åren. År 2020 inleddes med en arbetslöshet om 12,9% och mot årets slut hade arbetslösheten ökat ytterligare till 13,7%. Dessa höga nivåer återses inte under resterande rapporteringsperiod då arbetslösheten istället sjunker. Under andra halvåret 2023 nåddes historiskt låga nivåer med en arbetslöshet om 9,5%. När denna rapporteringsperiod avslutas ligger arbetslösheten på 10,8%, vilket är under målnivån om 11% i Mål- och resultatplanen. Andelen långtidsarbetslösa har ökat under hela perioden, rörligheten har skett i andra grupper. Jämfört med liknande kommuner har Östra Göinge haft en likartad utveckling.

Ekonomiskt bistånd

Ovan omvärldsfaktorer påverkar även andelen av kommunens hushåll som uppstår ekonomiskt bistånd. Större konkurrens om varje arbetstillfälle påverkar denna mer

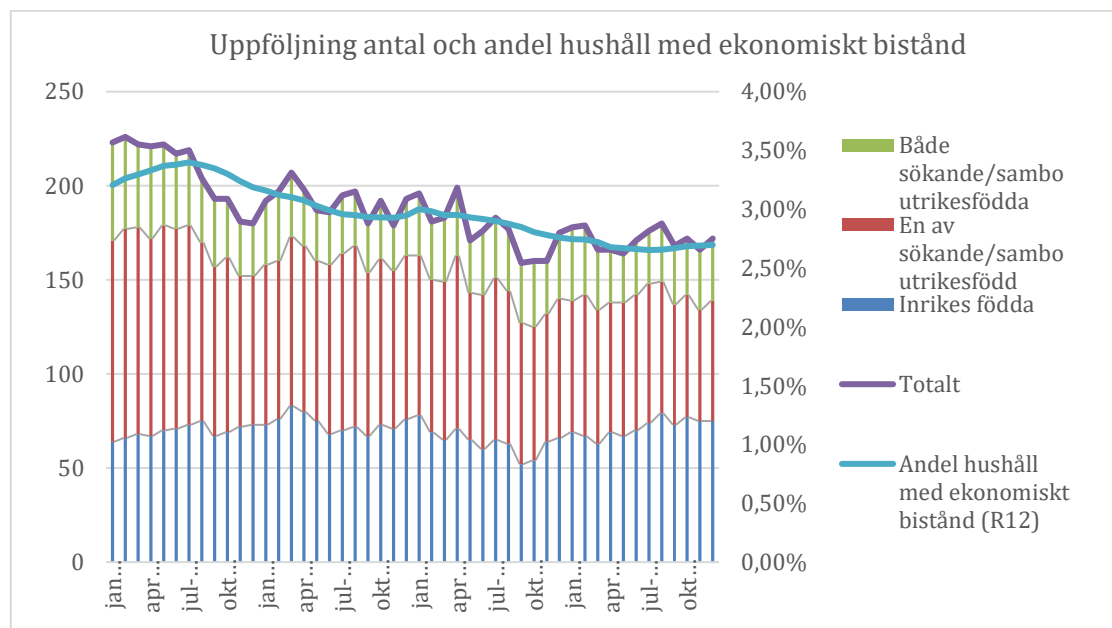
¹ Varav 257 till den reguljära arbetsmarknaden, 259 till arbetsmarknadsanställningar och 78 till studier med CSN

² Sedan hösten 2023 utökades denna grupp, där även personer som står långt från arbetsmarknaden och har en sammansatt problematik anvisas till AME.

resurssvaga grupp negativt som får det svårare att få ett arbete. Inflationen har slagit särskilt hårt mot hushåll som redan innan högre matpriser och boendekostnader hade en ansträngd ekonomi.

Under rapporteringsperioden har förvaltningen erbjudit invånare stöd att reda ut de ofta komplicerade livssituationerna som gjort att behovet av ekonomiskt stöd uppstått, bland annat genom projektet Hela familjen. Vidare pågår en effektivisering av handläggningen av ekonomiskt bistånd i syfte att frigöra tid till att stötta försörjningsstödstagare mot en egen försörjning. Detta genom införandet av e-tjänst vid ansökan om ekonomiskt bistånd samt automation av vissa moment i handlägningsprocessen.

Den önskade förflyttningen om att minska andelen hushåll med ekonomiskt bistånd till i snitt 2,3% till 2023 som uttrycks i Mål- och resultatplanen har inte uppnåtts även om en minskning har skett. Andelen hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat under rapporteringsperioden, från i snitt 3,19% 2020 till i snitt 2,7% 2023. I antal rör det sig om en minskning från 210 i januari 2020 till 172 i december 2023, även här med variation under åren. Sett till olika grupper har antalet hushåll där den ena eller båda vuxna är utrikesfödda minskat under perioden medan hushåll där båda vuxna är inrikes födda har ökat. Antalet barn som ingår i hushåll med ekonomiskt bistånd har varit relativt konstant på omkring 200 under rapporteringsperioden. Utvecklingen i Östra Göinge liknar utvecklingen i andra kommuner med liknande socioekonomi.

Individer som står långt från arbetsmarknaden

Andelen långtidsarbetslösa har ökat under hela perioden likaså personer med långvarigt ekonomiskt bistånd. Förvaltningen möter en heterogen grupp som står långt från arbetsmarknaden och som är i behov av mycket stöd och insatser.

För att kunna möta dessa individer har förvaltningen arbetat med att utveckla den interna organisationen och den interna samverkan för att anpassa stödet till kund

genom att knyta ekonomiskt bistånd, Arbetsmarknadsenheten, Öppenvården, den kommunala vuxenutbildningen och näringslivsarbetet närmare varandra.

Oftast kan dock inte förvaltningen ensam besluta om eller erbjuda insatser som är passande för individen. Vanligen befinner sig dessa individer mellan stolarna hos flera aktörer vilket innebär att vi är flera som behöver vara involverade för att hitta gångbara lösningar. Det har gjorts olika försök till ökad samverkan under målperioden men där förvaltningen och relevanta aktörer inte riktigt lyckats samla sig runt de gemensamma kunderna. Först under 2023 har det tagits steg, som med stöd av Samordningsförbundet, formaliserats. Östra Göinge ingår i ett konsultationsteam tillsammans med övriga kommuner i Skåne nordost, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och regionen, med uppgift att hitta lösningar för ärenden med kunder som faller mellan stolarna men som är i behov av stöd. Vidare ingår kommunen, genom Arbetsmarknadsenheten, i ett samarbete med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen där man under en treårsperiod ska testa på ett nytt upplägg för personer som idag är sjukskrivna men som eventuellt skulle kunna bli arbetsföra.

Förvaltningen är på rätt väg i arbetet med de målgrupper som vi möter. I tider då omvärldsfaktorer försvårar för göingebor och företag blir förvaltningens arbete än viktigare. För att förvaltningens arbete med att få fler göingebor i hållbar självförsörjning finns behov av att fortsätta att utveckla den egna verksamheten och att ytterligare fördjupa samverkan, men också kravställa, gentemot andra aktörer så som vårdcentraler och psykiatri, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Skatteverket.

Det goda åldrandet

Under 2020–2021 var förvaltningens verksamheter inom äldre- och funktionsstöd starkt påverkade av den pågående covid-19-pandemin. Även delar av 2022 påverkades av smittspridning och perioder med restriktioner. Nya direktiv och smittskyddsrekommendationer kom tätt vilket krävde stora och snabba omställningar av arbetssätt i verksamheten. Cheferna jobbade intensivt med att lösa bemanning, hålla sig uppdaterade och att få ut aktuell information till medarbetare och kunder. Det var även periodvis svårt att säkerställa att det fanns rätt skyddsutrustning utifrån aktuella rekommendationer. Huvudfokus i verksamheten var att minimera smittspridningen bland kunder och personal. Detta har inneburit att utvecklingsarbetet utifrån verksamhetsplanen fick pausas under perioden.

Antalet personer 65 år eller äldre kommer enligt prognos att vara relativt oförändrat fram till år 2030. Däremot kommer åldersgruppen 80 år och äldre öka enligt prognos. Det är framför allt personer över 80 år som är i behov av hemtjänst eller särskilt boende och därav är det ett rimligt antagande att omvårdnadsinsatser kommer att öka. En positiv trend är dock att andelen invånare 65 år och äldre som inte har insatser har ökat något under perioden.

Brukarundersökningarna har visat att nöjdheten ligger fortsatt stabilt högt i jämförelse med andra kommuner och riket. På särskilt boende svarar 88% (riket 78%) att de är sammantaget nöjda eller mycket nöjda och för hemtjänsten ligger siffran på 93% (riket 86%).

Hemtjänsten har under perioden infört en ny arbetsmodell som utgår ifrån ”grupper i gruppen”. Arbetsmodellen går ut på att ett mindre antal personal gemensamt har ansvar och schemaläggs för ett mindre antal kunder. En annan del i modellen är att gå från tidstyrning till tillitsstyrning vilket innebär att tiden för besöken planeras utifrån kundens faktiska behov. Arbetsmodellen förväntas öka kontinuitet och kvalitet till varje kund. Även om det är tidigt att utvärdera arbetsmodellen så kan verksamheten se tecken på att det har gett effekt både i förbättrad kontinuitet för kund och i minskad stress i hemtjänstgrupperna.

Under 2021 utsågs en digitaliseringsstrategi via Unikom som har samordnat erfarenhetsutbyte mellan Unikom-kommunerna. Under perioden har även en intern digitaliseringsstrategi utsetts i förvaltningen. Dessa båda roller ger ett stöd i arbetet med välfärdsteknik och samverkan med övriga Unikom-kommunerna. Under mål- och resultatperioden har det införts välfärdsteknik i form av digitala lås och digitala medicinskåp samt inom funktionsstöd ”Boet”. Boet är ett digitalt verksamhetsstöd som underlättar vardagen för såväl personal som brukare och understödjer att de grundläggande principerna inom LSS efterlevs. En utmaning är att få teknik som fungerar ändamålsenligt bland annat då det finns leverantörer som säger sig möjliggöra olika funktioner som sedan inte fungerar i praktiken.

Utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet fick stå tillbaka under pandemin men arbetet återupptogs under 2023 med fortsatt utveckling av Stratsys som verktyg och fokus på kartläggning av verksamhetens processer, riskbedömningar och

egenkontroller. Utvecklingsarbetet sker i nära samverkan mellan VO hälsa och omsorg och VO arbetsliv och stöd.

Kompetensförsörjning

Verksamheterna inom VO hälsa och omsorg har under mål- och resultatperioden haft en stor personalomsättning. Dels på grund av pensionsavgångar, dels på grund av att personer väljer att byta arbetsgivare. Det är betydande svårigheter att rekrytera personal med rätt kompetens inom samtliga professioner. En orsak är att det är för få utbildningsplatser till vissa yrken vilket gör att det blir hög konkurrens om de få som examineras. När det gäller konkurrensen om nya medarbetare är lönefrågan en del men även vilka karriärmöjligheter som finns inom verksamheten.

Under mål- och resultatperioden skulle en kompetensförsörjningsplan tas fram där det även ingick att ta fram prioriterade utvecklingsområde. Dessa områden är exempelvis specialisering för undersköterskor och sjuksköterskor såsom specialistundersköterska i välfärdsteknik, demens, rehabiliterande förhållningssätt och specialistsjuksköterska med inriktning äldre. Arbetet är fortsatt pågående då det inte funnits utrymme att lägga fokus på det under perioden.

Inom VO hälsa och omsorg har man arbetat med flera delar för att höja kompetens samt för att förbättra arbetsförutsättningarna i verksamheten för att på så vis öka kvaliteten till kunder. Under 2021 tog funktionsstöd fram nya kravprofiler och införde ny titulatur; stödassistent, stödpedagog, boendestödjare samt boendestödpedagog. Genom det har nyrekryteringar gjorts med rätt kompetens. Vidare har utbudet av sökande ökat på grund av den nya titulaturen samt karriärmöjligheten.

Under mål- och resultatperioden har det varit en stor omsättning på enhetschefer inom hälsa och omsorg. En bidragande orsak har varit upplevelsen att förutsättningarna för att bedriva ett närvarande ledarskap saknats. En satsning för att skapa bättre förutsättningar för cheferna har gjorts genom en förtätning på chefssidan. Vidare har ett nytt introduktionsprogram för enhetschefer tagits fram. Det har även skapats ett årshjul för att ge en tydlig bild av vad som förväntas av en enhetschef under året. Parallellt har även ett arbete med förbättrat stöd för det systematiska kvalitetsarbetet pågått.

Under 2021 gick alla chefer utbildning i hälsofrämjande ledarskap för att stärka cheferna att arbeta med att skapa friska och hållbara arbetsplatser och för att öka frisknärvaron. Under 2022 fick VO hälsa och omsorg statsbidrag för att främja ett hållbart arbetsliv vilket gav förutsättningar att fortsätta arbeta vidare med friskfaktorer, hållbara arbetsplatser och frisknärvaro. Alla medarbetare inom verksamhetsområdet fick utbildning i sunt medarbetarskap. Även 2023 beviljades statsbidraget, vilket möjliggjort att cheferna fått ytterligare kompetenshöjande insatser kopplat till hållbart arbetsliv. Statistiken för sjukfrånvaro visar att insatserna har gett effekt. Den sammanlagda sjukfrånvaron (lång och kort) låg 2020 på 9,5% och siffran för 2023 var 7,3%.

Under våren 2022 fattades beslut om att inleda process för Silvia-certifiering av Skogsbrynet i Sibbhult. Certifieringsprocessen innebar en stor utbildningsatsning

inom demensvård för all personal som kommer röra sig i lokalerna, från vaktmästare till undersköterskor och enhetschefer. Silviacertifieringen blev klart i juni 2023 och Skogsbrynet är nu kommunens demenscentrum. Detta gör Östra Göinge till en av sex skånska kommuner som kan stoltsera med Silvia-certifierat boende för äldre.

Äldreomsorgslyftet syftar till att stärka kompetensen inom kommunalt finansierad vård och omsorg genom att ge ny och befintlig personal möjlighet att genomgå utbildning till vårdbiträde, undersköterska eller specialistundersköterska på betald arbetstid. Utbildningen har genomförts på Göinge utbildningscenter (GUC) tillsammans med vård- och omsorgscollege, vilket säkerställer att undersköterskorna efter utbildning har rätt kompetens. Även handledarutbildning sker via GUC vilket ger förutsättningar för att elever ska få en bra verksamhetsförlagd utbildning så de är bra rustade när de kommer ut i arbetslivet. Under perioden 2020–2023 har drygt 20 vårdbiträden genomgått utbildning till undersköterska eller specialistundersköterska genom äldreomsorgslyftet. Äldreomsorgslyftet har pågått sedan 2020 och fortsätter fram till 2026. Östra Göinge har i dag en hög andel tillsvidareanställda undersköterskor inom äldreomsorgen (92%).

Förebyggande arbete och hälsosamt åldrande

Aktiviteterna inom hälsosamt åldrande (förebyggande verksamhet) utgår från den evidens som finns. Fokus ligger på att få en blandning av aktiviteter som stärker både fysisk, psykisk och social hälsa.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att hitta nya vägar för att arbeta förebyggande med äldre. I förhållande till andra kommuner är det många 77-åringar som har tagit emot preventivt hembesök. Det har även anordnats seniorkurser med inriktning på det egna ansvaret att leva hälsosamt för att förebygga framtida funktionsnedsättningar samt vikten av att ta ansvar för sin boendesituation. Inom VO hälsa och omsorg har man under perioden breddat målgruppen för det förebyggande arbetet från strax innan pensionsåldern och uppåt. Den här typen av aktiviteter är en bidragande faktor till att göingebor kan leva ett aktivt liv och fortsätta åldras med fortsatt deltagande i samhället.

Två indikatorer på att det förebyggande arbetet ger effekt är antal fall som leder till sjukhusbesök samt andel personer som inte har insatser i form av hemtjänst eller särskilt boende. Antalet fall med sjukhusvistelse minskar stadigt. Även om det är många bidragande faktorer till detta är det förebyggande arbetet sannolikt en av dem. Andelen personer 65+ som inte har insatser i form av hemtjänst eller särskilt boende har under flera år haft en positiv trend vilket visat att fler personer är självständiga längre.

Pandemins påverkan

Mötesplatserna för kommunens äldre stängde i mitten av mars 2020 på grund av risk för smittspridning av Covid-19. Under hösten 2021 kunde några mötesplatser öppna upp med vissa restriktioner. Från hösten 2022 var sex mötesplatser öppna och i april 2023 öppnade även den sjunde. Under våren 2022 kvarstod begränsat deltagarantal på grund av risk för smittspridning. Under nedstängningen erbjöds digitala mötesplatser

med exempelvis bingo, musikquiz, Knutsfest, odlingsglädje, föredrag, syjunta, ExorLive. När de fysiska mötesplatserna kom i gång efter pandemin sjönk efterfrågan på den digitala mötesplatsen och beslut togs därför att avveckla den. Under pandemin under 2021 och fram till mitten av april 2022 ersattes hembesöken med telefonsamtal de preventiva hembesöken genomförts via telefon.

Även kommunens fixartjänst påverkades av pandemin då färre personer kontaktade dem för att få hjälp med fallförebyggande insatser. Fixartjänst ställde då om till att leverera varor hem till kunder.

Mötesplatser

De olika mötesplatserna genomför aktiviteter från en gång i månaden till fyra gånger per vecka. Det är olika aktiviteter som erbjuds på de olika mötesplatserna, utifrån deltagarnas önskemål och ork. Exempel på aktiviteter som är gemensamt för många av mötesplatserna är musikunderhållning, sittgympa/balansgympa, bingo och andakter (på de mötesplatser som drivs av Svenska kyrkan). På samtliga mötesplatser har även samvaro kring fikaborden en central plats.

Flytten av mötesplatsen Fridebo i Hanaskog har fått positiva effekter. Fler personer äter i matsalen och några av dessa deltar även på mötesplatsen. Det har dessutom tillkommit nya deltagare. Många deltagare på Trollebo mötesplats (Glimåkra) äter på Västergård och får på så sätt social gemenskap även innan aktiviteten på mötesplatsen startar.

Preventiva hembesök

De preventiva hembesöken, som riktas till 77-åringar, syftar till att bibehålla självständighet och hälsa samt att minska graden av sjuklighet och vårdberoende hos äldre personer som bor kvar i hemmet.

Under perioden 2020–2023 har totalt 433 personer tagit emot preventiva hembesök. Det är runt 70% av målgruppen, vilket är en hög siffra jämfört med många andra kommuner. Att så stor andel tar emot preventiva hembesök är värdefullt för det förebyggande arbetet. Det är ett bra koncept för att få ut information om vad den enskilde behöver tänka på inför framtiden. Verksamheten informerar även om vilka insatser kommunen har och vad den enskilde själv behöver ta ansvar för. Tydliga indikatorer på att de förebyggande hembesöken fyller sitt syfte är att personal som har gjort hembesöken kan bli uppringda flera år efter att samtalet har genomförts. Det är även flera personer som har reflekterat över sin boendesituation efter genomfört samtal.

Seniorkurser

I beredningen ”Det goda åldrandet” kom det fram tankar och idéer som förvaltningen tog med sig för att utveckla arbetet med seniorkurser. Under hösten 2022 provades ett nytt koncept, ”After work” som riktade sig till de som närmar sig pensionsåldern. Syftet var dels att nå ut till en ny åldersgrupp, dels att i ett tidigt skede ge möjlighet att tänka kring viktiga frågor inför pension/att bli äldre.

45 kommuninvånare födda 1958 - 1960 deltog. Träffarna hade olika teman; ekonomi, boende, hälsa och ”Min egen tid”. Utvärdering med deltagarna visade att det var mycket uppskattat att det satsades på denna åldersgrupp. Då det var tre årskullar som

bjöds in gjordes bedömningen att det inte finns underlag att anordna dessa träffar varje år, utan vartannat år är tillräckligt.

Senior Sport School är ett samarbete mellan förvaltningen och RF SISU (Riksidrottsförbundets och SISU Idrottsutbildarnas regionala organisation) Skåne. Senior Sport School är en 12 veckors ”skola” för seniorer där man träffas två gånger per vecka med fokus på kost, HLR, Senior power, motivation, fysisk aktivitet, hälsosamt åldrande och stress/återhämtning.

Under mål- och resultatperioden har kurser hållits för att motverka ett digitalt utanförskap. Under åren har konceptet förändrats och från våren 2023 har deltagaren med sig sin egen mobil eller surfplatta. På detta sätt lär de sig utifrån den teknik de använder i sin vardag. Kursen är ett samarbete mellan olika verksamheter inom förvaltningen där inbjudna gäster har varit Knislinge vårdcentral och Göinge hem.

Frivilliga

Att ha en samordnad frivilligverksamhet ger många vinster för samhället. Att människor engagera sig som frivillig ger förutsättningar att skapa mötesplatser för att minska ofrivillig ensamhet samt ge en meningsfull aktivitet. De som anmäler sitt intresse som frivillig är oftast pensionärer och det är en friskfaktor för dem att engagera sig och göra skillnad för andra. Under pandemin minskade antalet frivilliga men under 2023 ökade de på nytt. Under perioden har den frivilliga verksamheten breddats genom att det idag även finns frivilliga även inom skolans verksamhet.

Teamsamverkan

Teamarbete innebär att samtliga professioner, det vill säga vårdpersonal, enhetschef, sjuksköterska, fysioterapeut, arbetsterapeut, dietist, demenssjuksköterska samt i hemtjänst även biståndshandläggare, samarbetar för att på bästa sätt tillgodose varje enskild kunds individuella behov. Arbete sker genom planerade möten men även i det dagliga arbetet och är en viktig del i det förebyggande arbetet samt en del i omställningen till nära vård.

Rehabiliterande förhållningssätt

Under mål- och resultatperioden har en ökad samverkan mellan biståndshandläggare och legitimerad arbetsterapeut arbetats fram. Det ger ett bättre beslutsunderlag vad avser den enskildes aktivitets- och funktionsförmåga och målen blir mer rehabiliteringsinriktade där så är möjligt. I vissa fall kan det även ge den enskilde möjligheter till andra åtgärder än insatser via socialtjänsten. Målet är ökad självständighet för kund och att antalet beviljade timmar minskar.

Attraktiva byar och hållbarhet

Perioden 2020–2023 har varit en unik period som inleddes med den globala covid-19-pandemin och avslutades med krig i vårt närområde samt en ekonomisk lågkonjunktur. Flyktingkrisen som pågick precis innan mål- och resultatperioden medförde en kraftig befolkningsstigning i kommunen för att under mål- och resultatperioden börja mattas av och mot slutet av den, kraftigt minska. En minskning som ännu pågår.

Under perioden har den upplevda otryggheten ökat i kommunen. Förvaltningen har gjort bedömningen att det sociala kittet i samhället måste stärkas. Människor behöver bli mer involverade i lokalsamhället, föreningslivet och bygden. För att stimulera detta har vi arbetat med att skapa trivsamma, välkomnande och rena byar. Rent konkret innebär detta att kommunen arbetat med bland annat tillsynen av ovårdade tomter, plockat skräp i byarna och i naturen, rustat upp och renoverat fritidsanläggningar och arrangerat möten och aktiviteter där göingar kan träffas.

Pandemin medförde nya sätt att se på hur människor arbetar. Flexibla lösningar så som hemarbete har blivit en del av normen och efterfrågas av många på arbetsmarknaden. För att vara ett attraktivt boendialternativ behöver kommunen ha en välutvecklad fibertäckning för att möjliggöra exempelvis hemarbete men även för att tekniskt säkra inför framtiden. Frågan om fiber har varit i fokus under mål- och resultatperioden och fortsätter att vara det även framöver.

Mål- och resultatperioden som detta dokument avser har inneburit stora landvinningar beträffande vårt näringslivsarbete. 2020 fick företagsklimatet i Östra Göinge kommun betyget 3,46 i näringslivsrankingen från svenskt näringsliv. I den senaste mätningen som presenterades 2023 och som avsåg året innan var siffran uppe på 4,04 vilket kan översättas till plats 44 i riket och bäst i nordöstra Skåne. Bland annat placeras företagarna oss högt gällande kommunens service och bemötande, kommunpolitikerns attityder till företagande samt dialog mellan företag och kommunens beslutsfattare. Kommunens svagaste faktor i samma mätning avser vägnät, tåg- och flygförbindelser vilket också är svårt att påverka över korta tidsrymder.

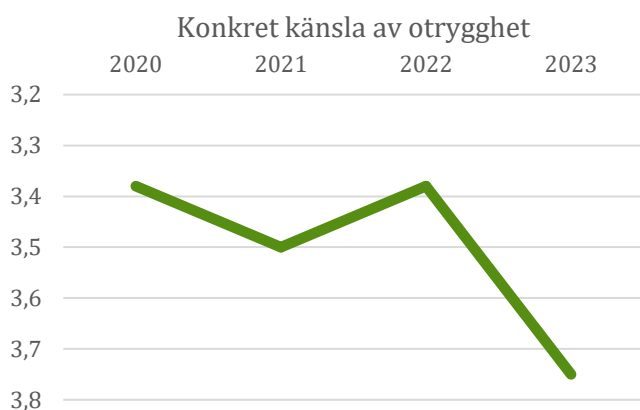
Sammanfattningsvis går att säga att Östra Göinge kommun strävat efter att vara en proaktiv kommun som försöker att positionera sig strategiskt inför framtiden, snarare än att reagera på den.

Trygghet

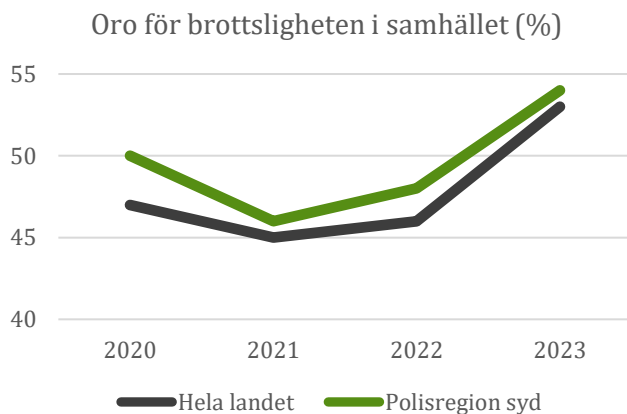
Under planperioden har den upplevda tryggheten rört sig förhållandevis lite. Trenden har varit svagt positiv under planperioden men ser man till ett längre tidsperspektiv är den snarare negativ. Samma påverkande faktorer har återkommit under hela perioden. Fort- och buskörningar, ungdomsgång, oro för inbrott, utomhusmiljö, utomhusvistelser under kvällstid samt känsla av otrygghet i samband med bussresor har angetts som inverkan faktorer. 452 göingar har i genomsnitt svarat på polisens trygghetsmätning per år, vilket motsvarar drygt 3% av befolkningen.

Under planperioden har ett omtag gjorts vad gäller kommunens brottsförebyggande arbete som nu organiseras utifrån en strategisk grupp och en operativ grupp och spindelgrupper. Det brottsförebyggande arbetet sker i samverkan mellan alla verksamhetsområden i kommunen, Göinge AB, Polisen, väktare och bussbolagen. Under våren 2024 kommer en genomlysning av kommunens BRÅ-arbete genomföras som ska resultera i en plan för hur detta arbete kan utvecklas ytterligare.

Några av de insatser som förvaltningen vidtagit under perioden för att stärka tryggheten i kommunen är flytt och ombyggnad av busstorget i Broby, utökat område för ordningsvakter och kameraövervakning på vissa offentliga platser. Därutöver sker trygghetsvandringar i samverkan med föreningslivet. Det har även gjorts en utökning av antalet timmar som kommunens fältassistenter rör sig i våra byar om kvällarna och via öppenvården arbetas det aktivt med relationsskapande med kommunens unga så som tematräffar för motorburen ungdom, och norm-arbete på skolorna.

Det kan vara värdefullt att göra en vidare jämförelse för att sätta resultaten för Östra Göinge kommun i ett vidare sammanhang. De senaste åren har människor rent allmänt blivit mer oroliga över den samhällsutveckling som går att utröna. Enligt Brottsförebyggande rådets (BRÅ) statistik framkommer att personer både i riket som helhet, men även inom Polisregion syd är mer oroliga, vilket grafen nedan visar. Mer än hälften av de som svarat upplever sig vara oroliga för att utsättas för brott. Indikator ”konkret känsla av otrygghet” finns inte med i denna statistik men de båda variablerna får ändå anses tangera varandra till viss grad.

Attraktivitet (byutveckling och bostäder)

Under mål- och resultatperioden har förvaltningen haft ett stort fokus på att byarna upplevs som rena och välkomnande. Strategin har varit att dagligen sträva mot att förbättra ”de små sakerna” som är viktiga i människors vardag. Detta är inte enbart en fråga om att plocka skräp utan även sådant som att se till att ödetomter inte står och förfaller år efter år samt skötsel av vägar och gator. Exempelvis har fem miljoner kronor satsats årligen under mål- och resultatperioden i vägnätet för att öka standarden på detta. Ytorna som gör det möjligt för göingebor i alla åldrar att mötas har utvecklats under perioden. Trollacenter i Glimåkra, en ny kickbikebana i Knisline och pop-up lekplatser i centrala Broby är några exempel.

Fiberutvecklingen har haft hög prioritering under mål- och resultatperioden och utvecklingen har i allra högsta grad gått framåt. 2020 hade drygt 15 % av hushållen på landsbygden tillgång till fiber. Det vill säga möjlighet att ansluta sig. 2022 var motsvarande siffra 67 %. Även inne i byarna har täckningen stigit från cirka 91 % till cirka 94 %. Målet är att 98 % av göingeborna ska ha möjlighet att ansluta sig. Det ska tilläggas att utmaningen blir allt större ju närmare vårt mål vi kommer. Varje anslutning blir dyrare än den förra och kan i vissa fall överstiga enskilda fastigheters värde.

Attraktiva och välkomnande byar möjliggör högre fastighetspriser. En stor del av 2010-talet präglades av låga räntor och en låg inflation. Fastighetspriserna steg och efterfrågan på bostäder ökade under perioden. Inte minst på grund av den kraftigt stigande befolkningen i skuggan av flyktingkrisen. Ekonomin mattades dock av på senare år och har numera vänt vilket påverkat bostadspriserna i riket.

Under mål- och resultatperioden har förvaltningen investerat i en rad åtgärder för att stärka bostadsmarknaden i kommunen. Bland annat har man investerat i utvecklingen av Broby centrum där en ny och modern busstation färdigställts. I skrivande stund pågår nästa steg i processen vilket är att flerbostadshus ska byggas i stationens direkta anslutning. Detta följer strategin om att planera bostäder i kollektivtrafiknära lägen. Göingehem, tillsammans med förvaltningen, har även inlett arbetet med att utveckla kvarteret Ringen i Hanaskog där 111 lägenheter med bristande standard rivits till förmån för nya fräscha. Brobysjukhuset har slutat användas som permanent bostad efter att domstolen fastslagit detta. De båda sistnämnda insatserna har medfört ett befolkningstapp i kommunen.

Under den gångna mål- och resultatperioden har förvaltningen stärkt förmågan att planera och ta fram underlag för framtida bostadsbyggande genom att utveckla interna processer. Exempelvis har en ny GIS-plattform implementerats, lokalförsörjningsprogrammet har uppdaterats och arbetet med befolkningsstatistik har fördjupats vilket gör det möjligt att göra mer tillspetsade analyser ner på bynivå.

Hållbarhet

I den här sammanfattningen talar vi om två typer av hållbarhet kopplat till det prioriterade området attraktiva byar. Den ena tar avstamp i hårda värden så som ekonomi, utsläpp och matsvinn. Alltså sådant som utan större svårigheter går att

kvantifiera. Den andra typen utgår istället från mjuka värden som man snarare får diskutera på ett kvalitativt sätt. Denna dikotomi präglar vårt vardagliga arbete och på egen hand säger de olika hållbarheterna inte mycket utan behöver ingå i ett gemensamt sammanhang. För att uppfattas som en relevant kommun av vår omvärld och de aktörer som verkar inom kommunens gränser, är det viktigt att hållbarhetsperspektivet genomsyrar hela förvaltningen. Det vi genomför ska vara effektivt och resultatet hållbart.

Under mål- och resultatperioden har förvaltningen arbetat med att stärka den sociala hållbarheten i byarna. Detta utifrån en övertygelse om att människorna i en by måste känna tilltro till varandra och samhällets institutioner för att byn ska kunna vara trivsamt och socialt hållbart. Detta ska uppnås genom att det sociala kittet som håller ihop samhället tätas. Rent konkret har detta inneburit att förvaltningen, under mål- och resultatperioden och kopplat till det prioriterade området attraktiva byar, har arbetat med att skapa goda förutsättningar för föreningsliv, stärka kulturutbudet och tillgängliggöra grönområden för fler där människor kan ägna sig åt rekreation och träffas.

Enligt de mätningar som gjorts i samband med medborgarundersökningen, har det framkommit att göingarna blivit allt nöjdare med kulturutbudet mellan 2012–2019. Det sista året var vi en punkt ifrån målnivån men låg på genomsnittet för riket. I senare mätningar faller resultatet något. Detta beror dock sannolikt på att SCB ändrat på vissa frågor i medborgarundersökningen, bland annat NKI rörande kulturutbud. Den nya lydelsen medför andra resultat som inte är jämförbara med tidigare. Förvaltningen är dock inte nöjd med resultaten och har under perioden utvecklat kommunikationen och marknadsföringen av kulturaktiviteter. Mätningarna har också visat att göingborna blivit allt nöjdare med våra idrotts- och motionsanläggningar, något som troligtvis beror på de investeringar som kommunen, föreningar och andra intressenter genomfört under perioden.

Under mål- och resultatperioden har förvaltningen även arbetat med att göra det möjligt för kommunens invånare att leva mer hållbart. Exempelvis har det tagits fram en rutin för företag som vill etablera laddstolpar på kommunal mark. Den gamla och energikrävande offentliga belysningen har bytts till modern LED-belysning. Förvaltningen har börjat ställa höga hållbarhetskrav i offentliga upphandlingar samt arbetat aktivt inom lokalvården där skadliga rengöringsmedel ersatts av miljövänliga alternativ.

Förvaltningen har arbetat med att främja den biologiska mångfalden inom ramen för hållbarhetsarbetet. Bland annat har nya våtmarker anlagts. Även i Tydingesjön har hållbarhetsarbete bedrivits inom projektet ”Friska Sjöar i Göinge”. Förhoppningen är att detta ska leda till bättre miljö- och vattenkvalitet som i sin tur ska leda till ett förbättrat friluftsliv. Projektet har inletts under mål- och resultatperioden och ska pågå under två år.

De skenande elpriserna och en ständig strävan att effektivisera medförde att förvaltningen sänkte kommunens energiförbrukning under 2022 till 128,7 kWh/m² vilket är under målnivån om 133 kWh/m². Måltidsenheten har löpande arbetat med att minska matsvinnet och att i hög utsträckning erbjuda svenskt kött i sin servering.

Målsättningen har också varit att 35 % av den serverade maten ska vara ekologisk. Ett mål som man tangerade under mål- och resultatperioden med 34 % ekologisk serverad mat. Även svinnet har legat på rätt sida om gränsvärdena under perioden.